

Från: Samuel Nyström <samuel.nystrom@jonkoping.se>
Skickat: den 14 april 2021 09:33
Till: MSB Registrator
Kopia: RTJ-Diariet
Ämne: dnr. 2020-11116
Bifogade filer: Remissvar 2021-04-12.docx; Särskilt upprättat yttrande remissvar 2021-04-09.docx

Kategorier: Ingela

Hej!
Här kommer vårt remissvar

Mvh
Samuel Nyström

Samuel Nyström
Räddningschef

Jönköpings kommun
Räddningstjänsten
551 89 Jönköping
Tfn +46(0)36 107010, mobil +46 (0)70-5751997
Email: samuel.nystrom@jonkoping.se

Remissvar

1 (4)

Datum

Diariernr

2021-04-12

2020-11116

Förslag till handbok om innehåll och struktur i handlingsprogram

Remissinstans

Jönköpings kommun - Räddningstjänsten

Adress

Räddningstjänsten Jönköpings kommun
551 89 Jönköping

Epostadress

raddning@jonkoping.se

Övergripande synpunkter

I de föreslagna föreskrifterna gällande handlingsprogram samt i tillhörande handbok nämns inte olyckor till följd av suicid. Räddningstjänsten i Jönköpings kommun ser en uppenbar risk att den snäva redovisningen i 8 § i föreskriften avseende vilka olyckstyper som ska ingå i handlingsprogrammet riskerar att avgränsa räddningstjänstens uppdrag.

I handboken saknas således en beskrivning av olyckstypen räddningsinsats vid risk för suicid. Räddningstjänsten genomför över 2000 insatser om året gällande risk för suicid. Dessa insatser sker ofta i samverkan med sjukvård och polis. Vid dessa samverkansinsatser fattar aktörerna beslut utifrån den lagsstiftning varje aktör förfogar över och insatserna sker parallellt och i samverkan. Vissa av dessa insatser omfattas av räddningstjänst enligt 1 kap 2§ enligt Lag (2003:783) om skydd mot olyckor.

För att effektivt förebygga suicid krävs en bred samverkan mellan regering, riksdag, myndigheter, kommuner, regioner, universitetet, högskolor, frivilligorganisationer och anhöriga. Alla dessa aktörer har en viktig gemensam uppgift i arbetet mot att färre människor i framtiden tar sina liv. Det nationella handlingsprogram som antogs av riksdagen 2008 innehåller nio strategiska åtgärdsområden för att minska suicid. Strategi nummer fyra handlar om att se suicid som psykologiska misstag som ska jämföras med fysiska olyckor.

Ofta handlar det om att en person befinner sig i en svåruthärdlig situation, som just då framstår som omöjlig att förändra. Därför ser hen ingen annan utväg än att ta sitt liv. Folkhälsomyndigheten samt ledande forskare inom suicidprevention ser idag suicid som ett psykologiskt misstag eller olycka. Handlingen blir en följd av påfrestningar som individen för stunden inte kan bemästra, på samma sätt som vid fysiska olyckor. Fokus flyttas från individen till de miljöer och sammanhang människor befinner sig i. Detta perspektiv bidrar till att minska den skam och stigmatisering som suicid förknippas med. Perspektivet ger även möjlighet att dra lärdomar från andra områden, där man arbetar med att förstå varför olyckor sker och hur man kan utveckla system för att förhindra dem.

Räddningstjänsten i Jönköpings kommun ansvarar för samordning av det suicidpreventiva arbetet i kommunen. Detta arbete beskrivs dels i en rapport som bland annat redogör för de legala förutsättningarna vid räddningsinsatser och dels i en forskningsrapport från Folkhälsomyndigheten som beskriver på vilket sätt räddningstjänsten kan bidra till att minska antalet döda till följd av suicid.

Synpunkter på förslag till föreskrift

Avsnitt, kapitel, paragraf, sida	Kommentar	Förslag till ny text
Beskrivning per olyckstyp, 8 §, sida 4	Lägg till <i>"nödställd person"</i> alternativ <i>"övriga olyckstyper som omfattas av omfattas av räddningstjänst enligt 1kap 2§ i Lag (2003:783) om skydd mot olyckor"</i> som egen olyckstyp nummer 7 och förtydliga i tillhörande handbok att under denna rubrik ryms exempelvis de räddningsinsatser vid risk för suicid som omfattas av räddningstjänst enligt 1 kap 2§ i Lag (2003:783) om skydd mot olyckor.	8 § Kommunen ska beskriva den lokala risken, såsom avses i 7 §, för följande olyckstyper: <ol style="list-style-type: none"> 1. Brand i byggnad 2. Brand utomhus 3. Trafikolycka 4. Olycka med farliga ämnen 5. Naturolycka 6. Drunkning 7. <i>Nödställd person (alternativt Övriga olyckstyper som omfattas av omfattas av räddningstjänst enligt 1kap 2§ i Lag (2003:783) om skydd mot olyckor)</i>

Synpunkter på förslaget till handbok

Avsnitt, kapitel, paragraf, sida	Kommentar	Förslag till ny text
Övergripande beskrivning, sida 18	Lägg till <i>förändrad psykisk ohälsa</i> som en faktor att beakta	Kommunen behöver likaså beskriva den framtida förväntade utvecklingen av olyckor och ta hänsyn till framtida påverkan på risker för olyckor, såsom förändrat klimat med extrema väderhändelser, demografiska förändringar med ökad andel äldre i befolkningen, urbanisering med överbefolkade storstäder etc. <i>Kommunen behöver även beakta förändrad psykisk ohälsa som en faktor för framtida påverkan av risk för olycka.</i>
Beskrivning per olyckstyp, sida 20	Lägg till " <i>nödständig person</i> " alternativt " <i>övriga olyckstyper som omfattas av räddningstjänst enligt 1 kap 2§ i Lag (2003:783) om skydd mot olyckor</i> " som egen olyckstyp och förtydliga att under denna rubrik ryms exempelvis de räddningsinsatser vid risk för suicid som omfattas av räddningstjänst enligt 1 kap 2§ i Lag (2003:783) om skydd mot olyckor.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Brand i byggnad 2. Brand utomhus 3. Trafikolycka 4. Olycka med farliga ämnen 5. Naturolycka 6. Drunkning 7. <i>Nödständig person</i> (alternativt <i>Övriga olyckstyper som omfattas av räddningstjänst enligt 1 kap 2§ i Lag (2003:783) om skydd mot olyckor</i>)
Beskrivning per olyckstyp, sida 22	Lägg till <i>insatser vid risk för suicid</i> i första stycket alternativt andra stycket.	
Beskrivning per olyckstyp, sida 22	Lägg till <i>förändrad psykisk ohälsa</i> som ett ytterligare exempel. Förändrat psykisk ohälsa liksom demografiska förändringar påverkar ett flertal olyckstyper så som trafikolyckor, bränder, drunkningar med mera.	Kommunen behöver även bevaka den framtida utvecklingen av olyckor och ta hänsyn till framtida påverkan på olyckors frekvenser och konsekvenser, såsom förändrat klimat, demografiska förändringar, urbanisering, <i>förändrad psykisk ohälsa</i> etc.
Övriga förebyggande åtgärder, sida 34	Lägg till <i>suicidprevention</i> i sista meningen	Intentionerna i LSO är en tydlig uppmaning till kommunen att främja samverkan med olika aktörer och ta initiativ till samarbete inom det olycks- och skadeförebyggande arbetet. Uppmaningen baseras på att

		<p>Samverkan är en förutsättning för en effektiv förebyggande verksamhet. Tanken är att den förvaltning i kommunen som ansvarar för det brandförebyggande arbetet och räddningstjänsten utifrån sina kunskaper och erfarenheter om risker för olyckor i kommunen ska bidra med detta inom andra områden där det kan vara aktuellt. Avgränsningen är att det bör röra sig om sådana olyckor som föranleder räddningsinsatser. Det rör sig bland annat om samverkan med aktörer inom områden som styrs av annan lagstiftning. Det kan exempelvis röra sig om trafiksäkerhet, plan- och byggsektorn, miljö, folkhälsa, <i>suicidprevention</i>, civilt försvar och brottsförebyggande.</p>
<p>Hur ofta kan det hända tabell 2 och 3, sida 59</p>	<p>Utmärkt beskrivning av sannolikhet samt konsekvenser. På sista raden anges att räddningstjänsten genomför 3812 insatser vid olyckor som rör nödställd person. Enligt MSB IDA genomför räddningstjänsten över 2000 insatser vid risk för suicid som kan antas ingå i denna summa.</p>	

Myndigheten för samhällsskydd och
beredskap

Yttrande över förslag till handbok som stöd till nya föreskrifter om kommunala handlingsprogram enligt lagen om skydd mot olyckor

I de föreslagna föreskrifterna gällande handlingsprogram samt i tillhörande handbok nämns inte olyckor till följd av suicid. Räddningstjänsten i Jönköpings kommun ser en uppenbar risk att den snäva redovisningen i 8 § i föreskriften avseende vilka olyckstyper som ska ingå i handlingsprogrammet riskerar att avgränsa räddningstjänstens uppdrag.

I handboken saknas således en beskrivning av olyckstypen räddningsinsats vid risk för suicid. Räddningstjänsten genomför över 2000 insatser om året gällande risk för suicid¹. Dessa insatser sker ofta i samverkan med sjukvård och polis. Vid dessa samverkansinsatser fattar aktörerna beslut utifrån den lagsstiftning varje aktör förfogar över och insatserna sker parallellt och i samverkan. Vissa av dessa insatser omfattas av räddningstjänst enligt 1 kap 2§ enligt Lag (2003:783) om skydd mot olyckor.

För att effektivt förebygga suicid krävs en bred samverkan mellan regering, riksdag, myndigheter, kommuner, regioner, universitetet, högskolor, frivilligorganisationer och anhöriga. Alla dessa aktörer har en viktig gemensam uppgift i arbetet mot att färre människor i framtiden tar sina liv. Det nationella handlingsprogram som antogs av riksdagen 2008 innehåller nio strategiska åtgärdsområden för att minska suicid. Strategi nummer fyra handlar om att se suicid som psykologiska misstag som ska jämföras med fysiska olyckor.²

Ofta handlar det om att en person befinner sig i en svåruthärdlig situation, som just då framstår som omöjlig att förändra. Därför ser hen ingen annan utväg än att ta sitt liv. Folkhälsomyndigheten samt ledande forskare inom suicidprevention ser idag suicid som ett psykologiskt misstag eller olycka. Handlingen blir en följd av påfrestningar som individen för stunden inte kan bemästra, på samma sätt som vid fysiska olyckor. Fokus flyttas från individen till de miljöer och sammanhang människor befinner sig i. Detta perspektiv bidrar till att minska den skam och stigmatisering som suicid förknippas med. Perspektivet ger även möjlighet att dra lärdomar från andra områden, där man arbetar med att förstå varför olyckor sker och hur man kan utveckla system för att förhindra dem.

¹ MSB IDA (2019)

² [Ett nationellt handlingsprogram för suicidprevention - Folkhälsomyndigheten \(folkhalsomyndigheten.se\)](https://www.folkhalsomyndigheten.se)

Räddningstjänsten i Jönköpings kommun ansvarar för samordning av det suicidpreventiva arbetet i kommunen. Detta arbete beskrivs dels i en rapport som bland annat redogör för de legala förutsättningarna vid räddningsinsatser³ och dels i en forskningsrapport från Folkhälsomyndigheten⁴ som beskriver på vilket sätt räddningstjänsten kan bidra till att minska antalet döda till följd av suicid.

För övriga synpunkter hänvisar vi till bifogad remissmall.

JÖNKÖPINGS KOMMUN

Samuel Nyström
Räddningschef

³ [Samverkan mellan polis, sjukvård, SOS Alarm och räddningstjänst vid hot om suicid : ett exempel från Jönköpings län \(msb.se\)](#)

⁴ [Samhällsinriktad suicidprevention med fokus på räddningstjänsten - suicidprevention.se \(folkhälsomyndigheten.se\)](#)